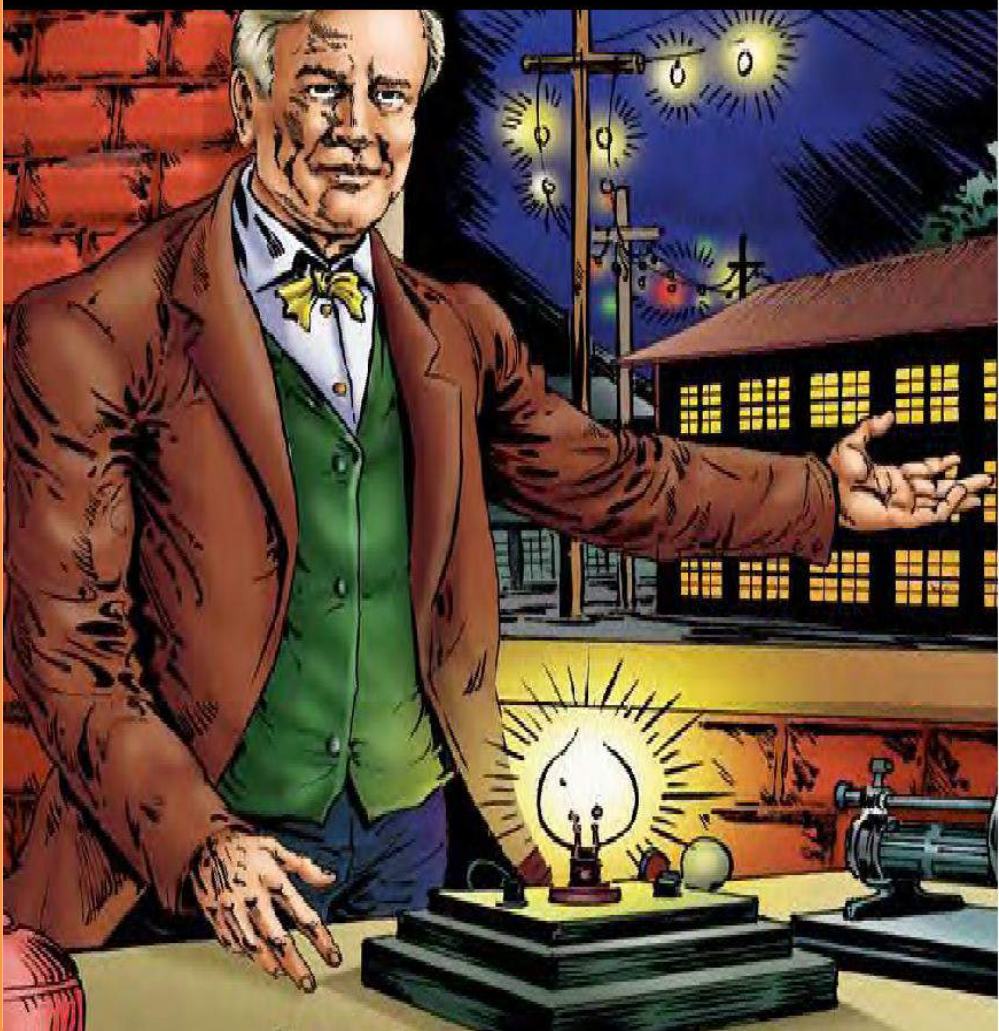

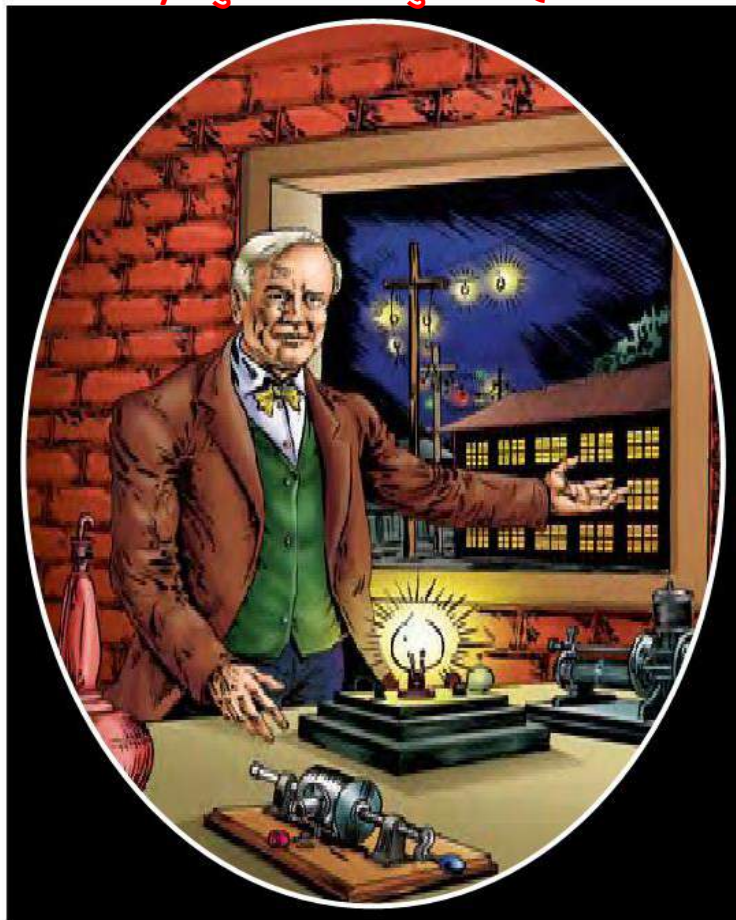
થોમસ એડિસન

સૈડલબક / ગુજરાતી અનુવાદ : હેમંત સોલંકી

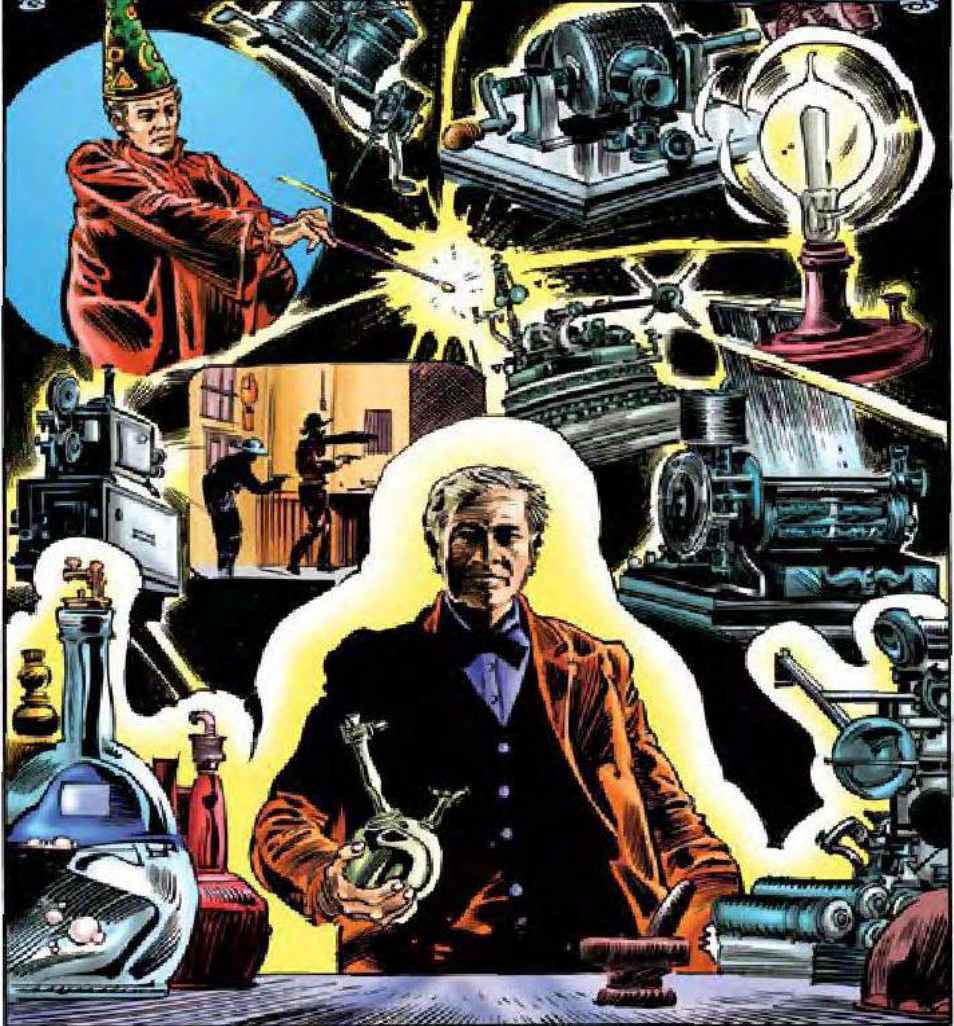
થોમસ એડિસન

સૈડલબક / ગુજરાતી અનુવાદ : હેમંત સોલંકી

થોમસ એડિસનને લોકો મેન્લો પાર્કના જાદુગર તરીકે સંબોધતા. તેણે અંધકારને પ્રકાશમાં બદલી દીધો, વાતચીત કરી શકનાર ઉપકરણો બનાવ્યા, અને ચિત્રોને જીવંત કર્યા. વીજળી અને પોતાના અથાગ પરિશ્રમથી તે આ ચમત્કાર કરી શક્યો.

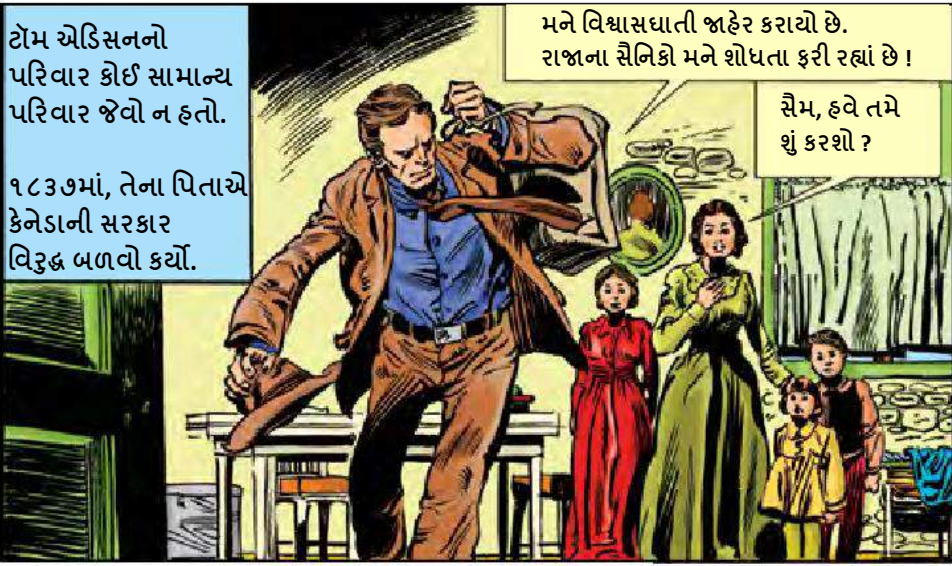

ટોમ એડિસનનો
પરિવાર કોઈ સામાન્ય
પરિવાર જેવો ન હતો.

૧૮૩૭માં, તેના પિતાએ
કેનેડાની સરકાર
વિરુદ્ધ બળવો કર્યો.

મને વિશ્વાસઘાતી જાહેર કરાયો છે.
રાજાના સૈનિકો મને શોધતા ફરી રહ્યાં છે !

સૈમ, હવે તમે
શું કરશો ?

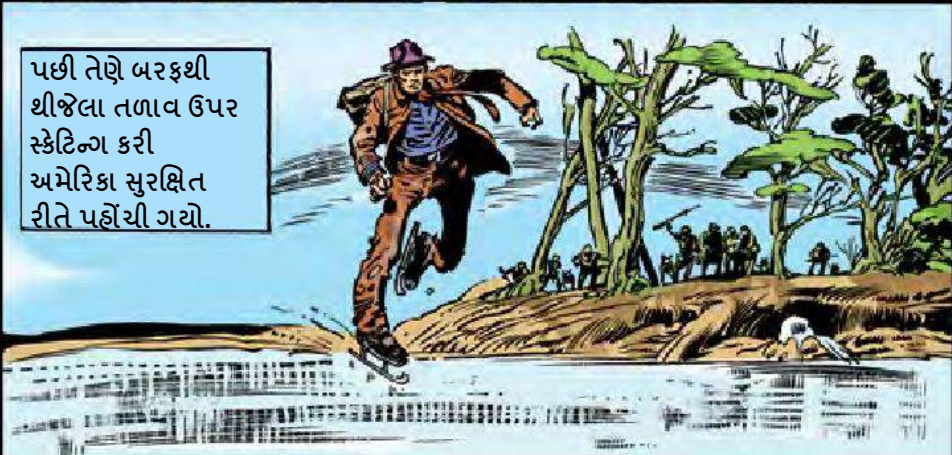
હું ખુબ ઝડપથી બોર્ડર
તરફ ભાગી છૂટીશ !

તે બે દિવસ ભાગતો જ રહ્યો. રાજાના સૈનિકો અને તેમના
પાલતુ કુતરાઓ તેની ભાળ મેળવવા તેની પાછળ પડ્યા.

પછી તેણે બરફથી
થીજેલા તળાવ ઉપર
સ્કેટિંગ કરી
અમેરિકા સુરક્ષિત
રીતે પહોંચી ગયો.

તે મિલાન, ઓહિયોમાં
જઈ વસ્યો.
પછીથી તેનો પરિવાર
ત્યાં આવી ગયો.

આ ઘર કેટલું
સુંદર છે !

મેં લાકડાની વખાર
(ગોદામ) ખોલી છે.
ધંધો સારો છે !

થોમસ અલ્વા
એડિસન ત્યાં
૧૧ ફેબ્રુઆરી ૧૮૪૭ ના
દિવસે જન્મ્યો.

તમારી પત્નીની તબિયત
સારી છે. આ રહ્યો તમારો
નવજાત દિકરો !

ભગવાનનો આભાર !
અમે ત્રણ બાળકો
ગુમાવી ચુક્યા છીએ.
નેસી ની ઇચ્છા હતી કે
તે માતા બને.

આનું માથુ ઘણું મોટુ છે !

આ તમારો ભ્રમ છે ! તે તદ્દન
સામાન્ય છે ! લાવો તેને મને આપો !

ટોમની મા એ તેને
હમેશા સાથ આપ્યો.

કેટલોક સમય વીત્યા પછી તેનો પરિવાર
પોર્ટ હુરોન, મિશિગનમાં સ્થાયી થયો.

ટોમ, હવે તુ આઠ
વર્ષનો થયો.
હવેથી તુ શાળામાં
જવાનું શરુ કર.

મને શાળાએ
જવું સારુ
લાગશે.

તે શાળાએ ગયો. ત્રણ મહિના પછી
એક સવારે તે ભાગતો ઘરે પરત ફર્યો.

હું તે શાળામાં ક્યારેય નહિ જઈશ !
શિક્ષકે કહ્યું કે હું બેવકૂફ છું અને જીવનમાં
કંઈ પણ નહિ શીખી શકીશ.

શિક્ષકે આમ
શા કારણે કહ્યું ?

હું શાળાના વર્ગમાં ઘણા
પ્રશ્નો પૂછુ છું -
આમ કેમ ? કેવી રીતે ?
મને ગોખણપટ્ટી લગીરે
પસંદ નથી.

ટૉમની મા શાળામાં
શિક્ષકને મળવા ગઈ.

હું પોતે શિક્ષક રહી ચુકી છું. ટૉમ હોશિયાર છે. જો તમે એને ભણાવી
નથી શકતા, તો તેનો અર્થ તમારી ભણાવવાની રીત ખોટી છે.

પણ શ્રીમતી
એડિસન.....

તે પછી ટૉમ ક્યારેય શાળામાં નહિ ગયો.
તેની મા રોજ તેને ઘરમાંજ ભણાવવા લાગી.

આજે આપણે વિલિયમ શેક્સપિયરનું નાટક
મર્યેન્ટ ઓફ વેનિસ વાંચીશું.

મા, **મર્યેન્ટ** શું
કરે છે ?
વેનિસ ક્યાં
આવ્યું ?

શાબાશ ! જ્યાંરે કઈંક સમજમાં
ના આવે તો 'આમ કેમ ?'
પૂછ્યા કર. તે કઈંક નવું
શીખવાની સૌથી સારી રીત છે.

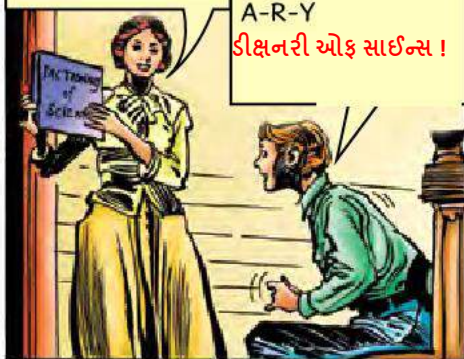

આ લે આ નવું પુસ્તક.
શું તુ એનું મથાળું
વાંચી શકે છે ?

પછી એક દિવસ...

D-I-C-T-I-O-N-
A-R-Y

ડિક્શનરી ઓફ સાઈન્સ !

આ નવું પુસ્તક
તેને ખુબ જ
પસંદ આવ્યું.

મને વિજ્ઞાન પસંદ છે.
હું પોતાની પ્રયોગશાળા
શરૂ કરીશ. હું પ્રદાર્થોને
એકબીજા સાથે મેળવીને
અવલોકીશ કે શું થાય છે.

તે તો
રસાયણશાસ્ત્રનું
વિજ્ઞાન કહેવાય.

તેણે પોતાના
ઘરના લંડકિયાના
એક ખૂણામાં
પ્રયોગશાળા
શરૂ કરી.
તેણે જૂની બોટલો
એકત્રિત કરી.
તેણે જરૂરી વસ્તુઓ
ખરીદવા માટે પૈસા
બચાવ્યા.

આ H_2O - એટલેકે પાણી છે !
આ ગંધક છે.
અને શનિવારે હું થર્મોમીટર
બનાવવા માટે પારો ખરીદી
લાવીશ.

દેલિગ્રાફ એક
નવી શોધ છે,
જેનાથી સંદેશાની
આપ લે શક્ય છે.
આ પુસ્તકમાં તેને
બનાવવાની
રીત આપી છે.

આપણે તારા
ઘરથી મારા ઘર
સુધી સંદેશા
મોકલી શકીશું !

તેના માટે
બહુ લાંબો
તાર જોઈશે.

આપણે જૂની બોટલોનો
ઉપયોગ ઈન્સ્યુલેટર
તરીકે કરીએ ?

હા! અને ટેલિગ્રાફ સેટ માટે
વિદ્યુત-ચુંબક અને બેટરી
નો ઉપયોગ કરીશું !

રસ્તો ઓળંગવા આપણે
આ ગરનાળાના નીચેથી
તાર નાખીશું.

બન્ને છોકરાઓ મોર્સ કોડ શીખ્યા.

તે પછી તેઓ પોતાના ઘરોમાંથી એક બીજાને સંદેશાઓ મોકલવા લાગ્યા.

બહુ જલ્દી એક બહુ જ
મોટા સમાચાર આવ્યા.

ગ્રેન્ડ-ટ્રન્ક રેલવે
બની ચુકી છે.
હવે તુ પોર્ટ હુરોનથી
સીધો ડેટ્રાઇટ જઈ શકે છે.

કદાચ મને ત્યાં કોઈ
નોકરી મળી જશે !

રેલવે પ્રશાસન
છચ્છતું હતું કે
કોઈ છોકરો
ટ્રેનમાં વર્તમાન
પત્રો, કેન્ડી અને
સેન્ડવીચ વેંચે.
ટોમને તે નોકરી
મળી ગઈ.

સવારે ૭ વાગે તે ટ્રેનમાં ચડતો.

હેલો ટોમ.

હેલો,
મિસ્ટર સ્ટીવેન્સન.

ટોમ દરેક
ડબ્બામાં જઈને
પોતાનો સામાન
વેંચતો.

આ લો સેન્ડવીચ, કેન્ડી
અને વર્તમાન પત્રો પણ !
આ લો શ્રીમાન !

તે પછી...

અહીં તો બહુ ફાજલ જગ્યા છે.
શું હું અહીં પોતાની
પ્રયોગશાળા શરૂ કરી શકું ?

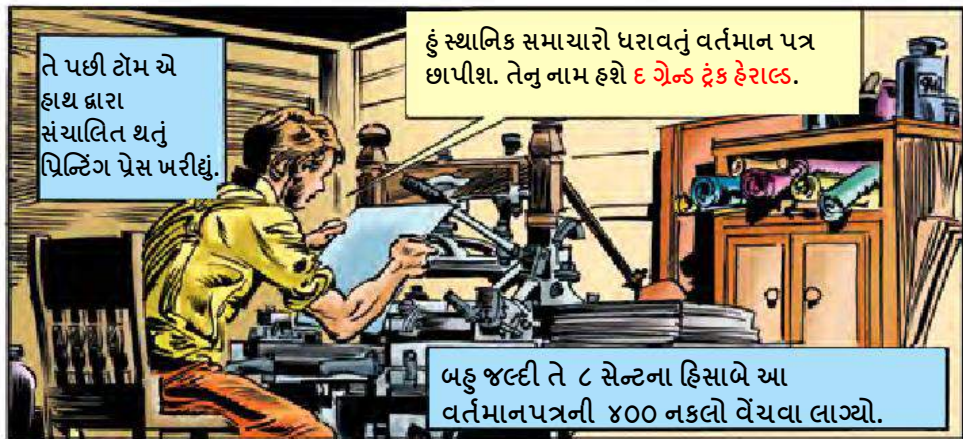
કેમ નહીં !
શરૂ કરો !

પછી ટોમ એ પોતાની
પ્રયોગશાળા ટ્રેનમાં ખસેડી.

અહીં મને પ્રયોગો
કરવા ફાજલ સમય
મળી રહેશે !

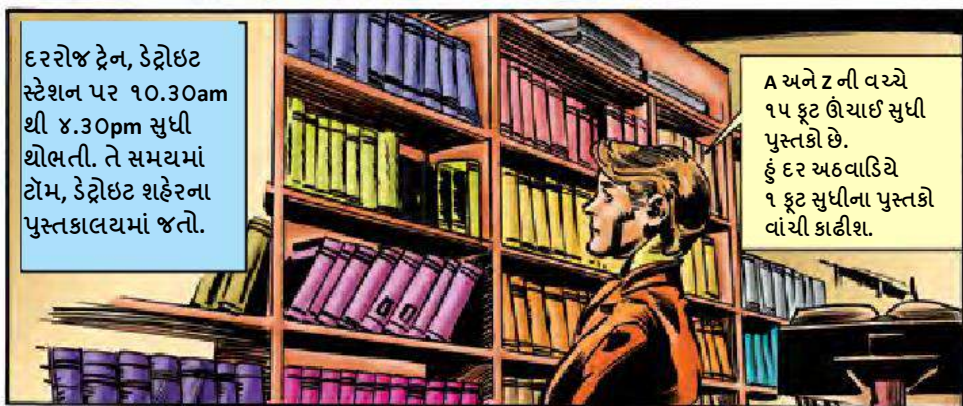

તે પછી ટોમ એ
હાથ દ્વારા
સંચાલિત થતું
પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ ખરીદ્યું.

હું સ્થાનિક સમાચારો ધરાવતું વર્તમાન પત્ર
છાપીશ. તેનું નામ હશે **દ ગ્રેન્ડ ટ્રેન્ક હેરાલ્ડ**.

બહુ જલ્દી તે ૮ સેન્ટના હિસાબે આ
વર્તમાનપત્રની ૪૦૦ નકલો વેચવા લાગ્યો.

દરરોજ ટ્રેન, ડેટ્રોઇટ
સ્ટેશન પર ૧૦.૩૦am
થી ૪.૩૦pm સુધી
થોભતી. તે સમયમાં
ટોમ, ડેટ્રોઇટ શહેરના
પુસ્તકાલયમાં જતો.

A અને Z ની વચ્ચે
૧૫ ફૂટ ઊંચાઈ સુધી
પુસ્તકો છે.
હું દર અઠવાડિયે
૧ ફૂટ સુધીના પુસ્તકો
વાંચી કાઢીશ.

એક દિવસ જ્યારે ટોમ તેની
પ્રયોગશાળામાં કામ કરી રહ્યો હતો, ત્યારે
ટ્રેન અચાનક ઝટકો ખાઈને થોભી ગઈ.

હે ભગવાન !
ફોસ્ફરસ !

ફોસ્ફરસ
સળગી ઉઠ્યો !

ઓહ, હવે શું કરું ?
પાણી !!

કન્ડક્ટર દોડીને
ત્યાં પહોંચ્યો.

મને માફ કરો !

મેં તને પરવાનગી આપીને ભૂલ કરી.
હવેથી આ ટ્રેન પ્રયોગશાળા બંધ !!

ટોમની નોકરી તો બચી ગઈ, પણ તેને
ટ્રેનની પ્રયોગશાળા બંધ કરવી પડી.

લાવ જ્યાં સુધી ડબ્બાઓની
અદલ-બદલ થાય,
ત્યાં સુધી હું અહીં લટાર
મારી લઉં.

પછી
એક દિવસ...

ઓહ ! નહીં !

ત્યાંરેજ, ગબડતા ડબ્બાની
નીચે એક બાળક
કચડાવાની અણી પર હતું !

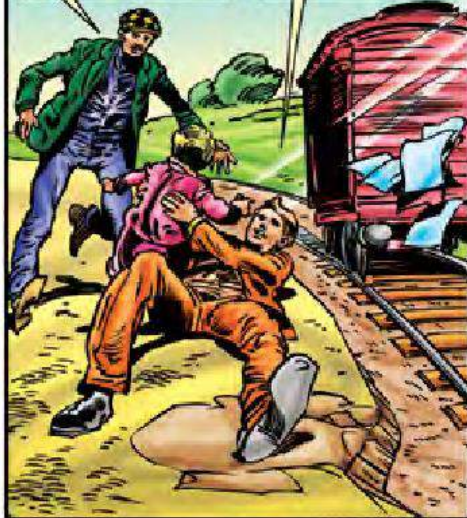
ગભરાઈશ નહીં !
હવે તું હેમ ખેમ છે !

ટોમ એ દોડીને
તે બાળકને બચાવી લીધું

તેને બચાવવાના પ્રયાસમાં ટોમ પોતે પડી ગયો.

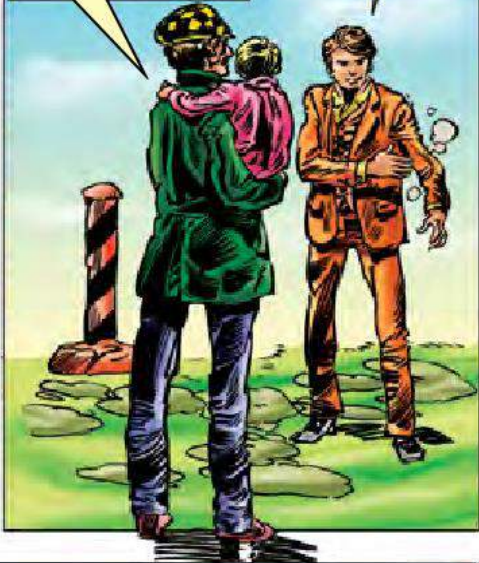
ટોમ ! તુ ઠીક છે ?
શું થયું ?

મિ.મેકકેન્જી હું અને
જીમી સલામત છીએ.

ટોમ, તે જીમીને નવું
જીવન બક્ષ્યું !
હું તારુ આ ઋણ કઈ
રીતે ઉતારીશ ?

નહીં, મારે પૈસા
નથી જોઈતા.

શું તુ ટેલિગ્રાફી શીખવા
છચ્છુક છી ?
મને તને શીખવાડતા
આનંદ થશે.

ટેલિગ્રાફી શીખીને
મને ખુબજ
આનંદ થશે !

અઠવાડિયાની ચાર રાત્રિઓ ટોમ,
મેકકેન્જી સાથે કામ કરતો. તેનાથી ટોમના
જીવનમાં ખુબજ પરિવર્તન આવ્યું.

ટોમ, પાંચ જ મહીનામાં
તે બધુજ શીખી લીધું.
હવે તને ક્યાંય પણ નોકરી
મળી રહેશે.

તે પછી ઘણા વર્ષો સુધી ટોમ, ટેલિગ્રાફ ઓપરેટરનું કામ
કરતો રહ્યો. નોકરીઓ બદલતો તે આખાએ દેશમાં ફરી
શક્યો

ટોમ જ્યાં પણ જતો,
તે પોતાના વિદ્યુત
ઉપકરણો સાથે
લઈને જતો.
પછી તે ત્યાં પણ
પ્રયોગો શરૂ કરી દેતો.

ટોમ, તુ પોતાના માટે કેટલાક
નવા કપડા કેમ ખરીદી નથી લેતો ?

કપડા ખરીદવાથી શું ફાયદો ?
હું આ કમાણીથી પુસ્તકો અને
પ્રયોગશાળા માટે જરૂરી
સામાન ખરીદીશ !

એક રાત્રે ટોમ કામ પરથી
ઘરે પરત ફરી રહ્યો હતો.

થોભો ! નહી તો ગોળીથી
વીંધી નાખીશ !

ટોમના કાનની પાસેથી એક ગોળી
ઝડપથી પસાર થઈ ગઈ.

થોભીજા ચોર !
દેખાડ આ
પેકેટમાં શું છે ?

પણ આમાં તો ફક્ત
મારા પુસ્તકો છે !

ટોમ એ પેકેટ
ઉઘાડીને દેખાડ્યો.

હું બહેરો છું !
બાળપણથી જ મને
આંશિક સંભળાય છે.

હું બરાડ્યો તો તુ થોભ્યો કેમ
નહી ? મારુ નિશાન જો ના
ચુકત તો તુ મૃત્યુ પામત !

મારી ભૂલ થઈ,
ક્ષમા કરજો.

કોઈ વાંધો નહીં. બહેરા હોવાના
ફાયદા પણ છે. મને બેકારની
વાતો સાંભળવી નથી પડતી.
હું મારુ ધ્યાન, મારા કામ ઉપર
કેન્દ્રિત કરી શકું છું !

૧૮૬૯માં ટોમ, ન્યુયોર્ક ગયો.

અહીં ટેલિગ્રાફ
વપરાય છે.
હું અહીં નોકરી માટે
પ્રયાસ કરીશ.

અંદર પહોંચતા ટોમને
ત્યાં કોઈક સમસ્યા
થયેલી જણાઈ.

આ મશીન ખોટકાઈ ગયું છે !
હવે આપણે શું કરીશું ?

મને ખબર નથી
તેને શું થયું છે !

મને એની અંદરની
ખામીની ખબર
પડી ગઈ છે.

તેને ઠીક કરી દે !
જલ્દીથી !
ફટાફટ !

બે કલાકમાં ટોમ એ ટેલિગ્રાફ
મશીનનું સમારકામ કરી આપ્યું.

યુવાન તે તો કમાલ
કરી દીધી !
તુ અમારી સાથે કામ કર !

ટોમને ઊંચો પગાર ધરાવતી એક બહુ સારી નોકરી મળી રહી.

પણ તે ત્યાં ફક્ત બે મહિનાજ ટક્યો.

ક્ષમા કરો, પણ મારી પાસે ઘણા આઈડીયાઝ છે. તે દ્વારા હું મારા સંશોધનો ઉપર કામ કરવા માંગુ છું.

તેણે સૌ પહેલા “સ્ટોક-ટિકર”ની એક સુધારેલ આવૃત્તિ બનાવી.

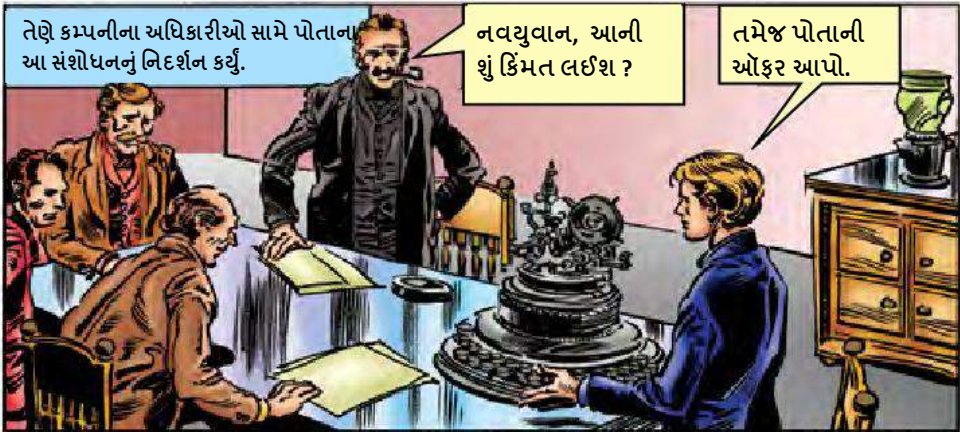
હું તેને ગોલ્ડ એન્ડ સ્ટોક ટેલિગ્રાફ કંપનીને દેખાડીશ.
હું ૫૦૦૦ ડોલર માંગીશ. પણ ૩૦૦૦ ડોલર પણ મને ચાલશે.

તેણે કંપનીના અધિકારીઓ સામે પોતાના આ સંશોધનનું નિદર્શન કર્યું.

નવયુવાન, આની શું કિંમત લઈશ ?

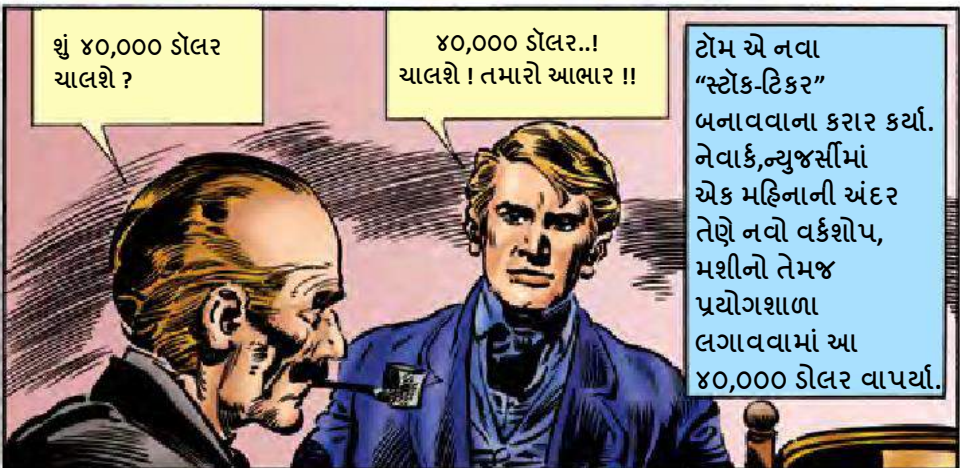
તમેજ પોતાની ઓફર આપો.

શું ૪૦,૦૦૦ ડોલર ચાલશે ?

૪૦,૦૦૦ ડોલર...! ચાલશે ! તમારો આભાર !!

ટોમ એ નવા “સ્ટોક-ટિકર” બનાવવાના કરાર કર્યા. નેવાર્ક, ન્યુજર્સીમાં એક મહિનાની અંદર તેણે નવો વર્કશોપ, મશીનો તેમજ પ્રયોગશાળા લગાવવામાં આ ૪૦,૦૦૦ ડોલર વાપર્યા.

તેને ફેક્ટરી માટે
કામદારો જોઈતા
હતા.

મિસ્ટર એડિસન,
અમને કેટલા કલાક
કામ કરવું પડશે ?

કલાકો ? જ્યાં સુધી
કામ પૂરું નથી થતું
ત્યાં સુધી !

પરંતુ ટોમ પણ
તેના માણસો સાથે
લાગ લગાટ કામ
કરતો રહેતો.
તે ફેક્ટરીમાં સૌથી
વધારે મહેનત
કરતો.તેના
કર્મચારીઓમાંથી
ઘણા ખરા તે પછી
પ્રખ્યાત ઇલેક્ટ્રિકલ
એન્જિનિયર બન્યા.

એક વરસાદી રાત્રે
ટોમ ઈમારતમાંથી
બહાર આવ્યો.

શું અમે વરસાદથી
બચવા અંદર
આવી શકીએ ?

કોઈ વાંધો નહી !
તમે અંદર આવો !

હું ટોમ એડિસન છું.
આ મારી ફેક્ટરી છે.

હું એલિસ સ્ટિલવેલ
છું. આ મારી નાની
બહેન મેરી છે.

હું કેટલીક યુવા સ્ત્રીઓને કામ પર
રાખવા માંગુ છું. શું તમે અહીં કામ
કરવાનું પસંદ કરશો ?

હા, હું નોકરી
શોધી રહી છું.

મેરી, ટૉમની ફેક્ટરીમાં કામ કરવા લાગી.
ટૉમ હંમેશા તેને નિહાળ્યા કરતો.

મિસ્ટર એડિસન, તમે આ રીતે
મને નિહાળો છો તો હું મુંઝવણ
અનુભવું છું અને કામ કરી
શકતી નથી.

શું તમે મને પસંદ કરો છો ?
શું તમે મારી સાથે લગ્ન કરશો ?
મારા પ્રસ્તાવ પર વિચારજો.
તમારી માતાને પણ પૂછી લો.
આવતા અઠવાડિયે મને જણાવજો.

આગલા અઠવાડિયે
મેરીએ ટૉમને તેના ઘરે
આવવાનું આમંત્રણ
આપ્યું. ૧૮૭૧માં,
કિસમસના દિવસે
બન્નેના લગ્ન થયા.

શું મિસ્ટર થૉમસ આલ્વા એડિસન તમે
મિસ મેરી સ્ટિલવેલનો પત્ની તરીકે સ્વીકાર
કરો છો ?

જી હાં !

લગ્નના ભોજન
સમારંભ પછી ટૉમ
મેરીને તેના નેવાઈમાં
ખરીદેલ નવા ઘરમાં
લઈ ગયો.

એક અગત્યનું કામ યાદ આવી ગયું,
મને થોડા સમય માટે ફેક્ટરી જવું પડશે.

પણ ટૉમ....

તે
રાત્રે.....

ટોમ, તુ અહીં શું કરી
રહ્યો છે ?

કેમ ? કેટલો
ટાઈમ થયો ?

મધરાત થઈ
ચુકી છે !

મને લાગે છે,
મારે હવે ઘરે
જવું જોઈએ.
આજે જ મારા
લગ્ન થયા છે.

ટોમ એ ટેલિગ્રાફ તેમજ
ટેલિફોનની સુધારેલ
આવૃત્તિઓ શોધી.
તેના દ્વારા તે ઘણા
પૈસા કમાયો.
પણ તે સાથેજ તેને
કેટલાક કાનૂની
ખટલાઓનો પણ
સામનો કરવો પડ્યો.

જે સારો ઉત્પાદક નથી, તેમજ મને આ કામ પસંદ પણ નથી. હું
ફક્તરી વેંચી દઈને, નવી વસ્તુઓના સંશોધનમાં મારું ધ્યાન
પરોવવા માંગુ છું.

જેવી તમારી
ઈચ્છા, ટોમ.

તે પછી ટોમ ન્યૂજર્સી સ્થિત મેન્લો પાર્ક
ખાતે રહેવા ચાલી ગયો.

પહેલા માળે ઓફિસ અને પુસ્તકાલય છે.
બીજા માળે મોટી પ્રયોગશાળા બનાવી છે.
અને નજીકમાંજ મેં આપણા રહેવા માટે એક
ફાર્મહાઉસ ખરીદ્યું છે.

એક દિવસ ટોમ એ તેના સાથી સાથે ચર્ચા કરી.

જોન, શું તું આ
બનાવી શકીશ ?

હાં, આની રચના
તો બહુ સરળ
દેખાય છે.
પણ આ છે શું ?

વાતો કરી
શકતી મશીન.

હા! હા! હા!
શું તમે મશ્કરી
કરી રહ્યા છો ?

તે પછી જોન જોઈતું મોડલ બનાવી લાવ્યો.

મેરી હેડ અ લિટલ લેમ્બ,
ઇટ્સ ફ્લીસ વોઝ વાહ્યત
એઝ સ્નો...

બોસ શું ઘેલા
થઈ ગયા છે ?

પછી ટોમે કેટલાક બટન્સ દબાવ્યા
અને પાછળ હટીને ઊભો રહી ગયો.

મેરી હેડ અ લિટલ લેમ્બ,
ઇટ્સ ફ્લીસ વોઝ વાહ્યત
એઝ સ્નો...

મશીન
વાતો
કરે છે !

ફ્રીનોગ્રાફ તદ્દન નવો વિચાર હતો.
કોઈએ પણ તેના વિષે આ પહેલા
નહોતું વિચાર્યું.

રાતો-રાત ટૉમ એડિસન પ્રખ્યાત થઈ ગયો.
રેલવેને મેન્લો પાર્ક જતી ભીડો માટે ખાસ ટ્રેનો દોડાવવી પડી.

તે વાત કરી શકતી મશીન
ક્યાં છે ?
ટૉમ એડિસનની
પ્રયોગશાળા કંઈ તરફ છે ?

મેન્લો પાર્ક
આ તરફ છે.

થોડા સમય પછી વોશીંગટનથી
ટેલિગ્રામ આવ્યો.

તેઓ ઈચ્છે છે કે હું ફોનોગ્રાફને
વોશીંગટન લઈ જાઉં અને તેને
પ્રેસિડેન્ટ હાથેસ, તેમની પત્ની
તેમજ કોંગ્રેસના સદસ્યોને દેખાડું.

ટૉમ, મને તમારા
પર ગર્વ છે !

એડિસન દંપતીને એક ચાર વર્ષની દિકરી
હતી. જ્યાંરે ટૉમે તેની દિકરીને હળવેકથી
ચૂંટી ખણકી તો મેરી ખુબજ ગુસ્સે થઈ.

ટૉમ, તમે
મરીઓનને કેમ
ચૂંટી ખણકી ?

કારણકે, હું એક
બાળકના રડવાનો
અવાજ રેકૉર્ડ કરવા
માંગતો હતો, અને
તે રડતી ન હતી !

તે સમયગાળામાં
શહેરના રસ્તાઓની
બત્તીઓ
ગેસ લાઈટથી પ્રકાશિત
થતી.
ત્યારે ઘરોમાં કેરોસીન
અને મીણબત્તીનો
ઉપયોગ પ્રકાશ
મેળવવા થતો.

તે સમયમાં ફક્ત આર્ક-લાઈટ જ ઉપલબ્ધ હતી.
આર્ક-લાઈટ ખુબજ આંખોને આંજી દેનાર, ગરમ અને મોંઘી હતી.

આનો ઘરમાં
ઉપયોગ નથી
કરી શકાતો.

ગેસથી પ્રકાશ તો સારો
મળે છે પણ તેમાંથી
દુર્ગન્ધ આવતી રહે છે.

હું ઘરમાં ઉપયોગમાં લઈ શકાય એવા
વીજળીના બલ્બનો આ વિચાર કરીશ
અને તેને ચલાવવા વરાળની શક્તિથી
વિજળી ઉત્પન્ન કરીશ.

ઘણા લોકો આવો આ વિચાર
અસંભવ માનતા હતા.

પેલો પાગલ ટૉમ
વિજળીના બલ્બનો
આ વિચાર કરશે !
હા ! હા ! હા !

ટૉમ ના કેટલાક સાથીઓ પણ
હિંમત હારી ચૂક્યા હતા.

મેં ૩૦૦૦ સિદ્ધાંતોનો ઉપયોગ કરી બે વર્ષ
મહેનત કરી છે. તો પણ આ બલ્બ ફક્ત પાંચ
કલાકમાં ફ્યૂઝ થઈ જાય છે !

પછી આવી
ઓક્ટોબર ૧૮૭૯ની
તે રાત....

વેક્યુમ બલ્બમાં
કાર્બોનાઈઝ્ડ ના દોરાથી
બનાવેલ તાર લગાવ્યો.

દસ કલાક વીતી
ચુક્યા છે,
અને બલ્બ હજુ
પ્રકાશિત છે.

તે રાત્રે કોઈ ઘરે ન ગયા.

તે બલ્બ પૂરો 45 કલાક પ્રકાશ પાથરતો રહ્યો.

જો તે ૪૫ કલાક પ્રકાશિત રહી શકે છે,
તો હું તેને ૧૦૦ કલાક પણ પ્રકાશિત કરી
શકીશ ! અને આ બલ્બને ૪૦ સેન્ટ પ્રતિ પીસ
જેવા સસ્તા ભાવે બજારમાં વેચી શકીશ !

ડિસેમ્બરમાં તેણે પોતાના બલ્બ વિષેની જાહેરાત
ન્યૂયોર્ક-હેરાલ્ડ વર્તમાનપત્રમાં કરી.

વાહિયાત !
અશક્ય છે આ !

NEW YORK HERALD
EDISON'S LIGHT. THE GREAT
INVENTOR'S TRIUMPH.
IT MAKES LIGHT WITHOUT
GAS OR FLAME.

તેણે પોતાના બલ્બનું
પ્રદર્શન આમ જનતા સમક્ષ
કરવા બધાને નવા વર્ષની
સાંજે આમંત્રિત કર્યા.
વિજળીના બલ્બને
નિહાળવા માટે મેન્હો પાર્ક
વિસ્તારમાં ૩૦૦૦ થી
વધારે લોકો એકઠા થયા.

આ તો કોઈ ચમત્કાર કે
જાદુ સમાન છે !

એડિસન
એક પ્રતિભાસંપન્ન
(જનિયસ) વ્યક્તિ છે.

મારા બલ્બથી કોઈને
પણ ત્યાં સુધી કોઈ
ફાયદો નહીં પહોંચે
જ્યાં સુધી તેમના
ઘરમાં વિજળી નથી
પહોંચતી.

ઘરે ઘરે વીજળી પહોંચાડવા માટે બધું
શૂન્યથી સર્જન કરવું પડશે.
પાવર સિસ્ટમ, કેબલ, સ્વિચ, ફ્યુઝ અને
હજુ ઘણું બધું જ તેના માટે જરૂરી હોય !

તે પછી ટોમ ન્યૂયોર્ક પહોંચ્યો અને
ત્યાં ફિક્ષ થ એવેન્યુ એરિયામાં એક મોટું ઘર
ભાડા ઉપર લીધું.

લોકોએ હજુ સુધી કોઈ ઘરને
વીજળીના બલ્બથી
પ્રકાશમાન થતું નથી જોયું !
બહુ જલ્દી તેઓ
તે જોઈ શકશે.

પછીથી આ જ જગ્યા **કોન્સોલિડેટેડ
એડિસન કંપની**નું જન્મસ્થળ બન્યું.

એડિસન દંપતીને હવે બે ટિકરાઓ
પણ હતા. ટોમ પોતાના પરિવારને
પોતાના ન્યૂયોર્કના ઘરે લઈ આવ્યો.

ટોમ, અમે તમને
જવલ્લેજ જોવા
પામીએ છીએ !

થોડા સમય માટે તમે મને હજુ
ઓછો ઘરે આવતો જોશો.
હું નવી ફેક્ટરીઓ તેમજ પાવર
પ્લાન્ટ સ્થાપવામાં,
અન્ડરગ્રાઉન્ડ કેબલ્સ
બિછાવવામાં અને તે બધાના
ટ્રાઈનમાં ખુબજ વ્યસ્ત છું.

એડિસને વીજળીનું નિર્માણ તેમજ તેના વિતરણ
વિષયક **૩૬૦ પેટન્ટ**ની નોંધણી કરાવી.

તેણે પોતાના સાથીઓ સાથે મળીને
એક વિશાળ ડાયનેમોનું નિર્માણ કર્યું.

તેણે મજૂરો સાથે કામ કરી
અન્ડરગ્રાઉન્ડ કેબલો બિછાવ્યા..

અંતે બધુંય કામ
પૂરું થયું.
૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૨
ની રાત્રે એડિસનનો
સંકેત મળતાજ
મેઈન સ્વિચ
દબાવવામાં આવી.

ઈતિહાસમાં પહેલી વાર આપણે એક
આખા શહેરને વીજળીના બલ્બોથી
પ્રકાશિત થયેલ જોઈ રહ્યાં છીએ !

તે પ્રોજેક્ટ સફળ રહ્યો, અને તે પછી ટોમ બીજા કામોમાં લાગી ગયો.
તેણે મેન્સો પાર્કમાં વિદ્યુત રેલવે માટેની સિસ્ટમ વિકસીત કરી.

શહેરોને હવે આની
જરૂરીયાત છે. ઘોડા ગાડીનો
યુગ વીતી ગયો.

એડિસનનો પરિવાર
ગરમીઓમાં હજુ પણ
મેન્લો પાર્ક જતો.
દૂર્ભાગ્યવશ ત્યાં ૧૮૮૪માં
મેરી ટાયફોઇડના
તાવમાં પટકાઈ.

જણાવતા દુઃખ થાય છે
કે તે ગુજરી ગઈ.

ઓહ !
નહી !

ટોમનો મેન્લો પાર્ક
પ્રત્યેનો પ્રેમ, હવે
ધિક્કારમાં પલટાઈ
ગયો. તે મેન્લો પાર્ક
ખાતેની પોતાની
પર્યોગશાળાને ખંડેર
જેવી હાલતમાં મૂકી
ન્યૂયોર્ક પરત ફર્યો.

પહેલા ટોમ કદી પાર્ટીઓમાં
ના જતો. પણ તેના
એકલવાયાપણાને લીધે
તે તૈયાર થઈને પાર્ટીઓમાં
મહાલવા લાગ્યો.

આ પિયાનો
વાદક
કોણ છે ?

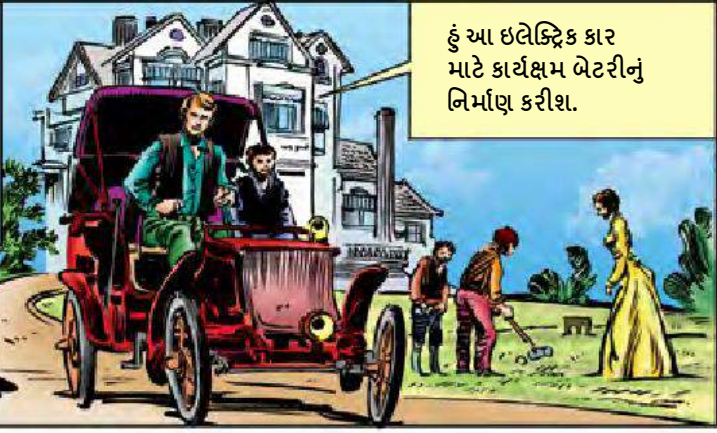
મિસ મીના મિલર.
તેના પિતા ઓહિઓમાં
કારખાનું ધરાવે છે.

ટોમ ફરીથી પ્રેમમાં પડ્યો.
૪ ડેબ્રુઆરી ૧૮૮૬માં બન્ને એકોન
ખાતે મિલર હોમમાં પરણ્યા.

તે પછી ટૉમ એ વેસ્ટ
ઓરેન્જ, ન્યૂ-જર્સીમાં
એક નવી પ્રયોગશાળા
શરૂ કરી.
તેણે નજીકમાંજ પોતાના
પરિવાર માટે
એક ઘર ખરીદ્યું.

હું આ ઇલેક્ટ્રિક કાર
માટે કાર્યક્ષમ બેટરીનું
નિર્માણ કરીશ.

૧૮૮૯માં...

ફ્રેન્ચ સરકારે
મને પેરિસ ઇન્ટરનેશનલ
પ્રદર્શનમાં આવવા
આમંત્રિત કર્યો છે.

ચાલો ટૉમ જઈએ.
આપણે મરીઓનને
પણ આપણી સાથે
લઈ જશું.

રજાઓ લેવાનો આ સારો સમય છે.
મેં મારી મોટા ભાગની કમ્પનીઓ અને ફેક્ટરીઓ
હેનરી વીલ્લીયર્ડ તેમજ બીજા મિત્રોને વેચી દીધી છે.

આ વેંચાણ પછી
એડિસન જનરલ
ઇલેક્ટ્રિક કમ્પનીની
સ્થાપના થઈ. જે આજે
જનરલ ઇલેક્ટ્રિકના
નામે પ્રસિદ્ધ છે.

યુરોપના બધાજ
દેશોએ
એડિસનનું
સન્માન કર્યું.
ફ્રાંસ તેમજ
બીજા દેશોને
તેણે એક જ
જવાબ આપ્યો.

મિસ્ટર એડિસન અમે
તમને ફ્રાંસના સર્વોચ્ચ
પદકથી સન્માનિત
કરીએ છીએ.

આભાર, આ સન્માન મારું
નહી, પણ અમેરીકાનું છે.

ટોમ ઘરે નવા નવા
વિચારો ઉપર કામ કરતો.
તે પોતાના પરિવારને
પોતાના અવનવા મોડેલ્સ
દેખાડતો.

ડેડી, આ હાલતા
ચાલતા ચિત્રો તો
અદ્ભુત છે !

આ તમારી
સર્વોત્તમ
શોધ છે !

૨૧ ઓક્ટોબર ૧૮૨૯માં
વીજળીના બલ્બની શોધને
૫૦ વર્ષ પૂરા થયા, ટોમ
એડિસન ત્યારે ૮૨ વર્ષનાં
હતા.
ત્યારે બહુ મોટી ઉજવણી
કરવામાં આવી.

દુનિયામાં જ્યારે ક્યાંય કોઈ પણ વીજળીનો બલ્બ
ચાલુ કરશે ત્યારે થોમસ આલ્વા એડિસનની પ્રતિભાનો
આભાર માનશે.

જેને લોકો પ્રતિભા કહે છે
તે અથાગ પરિશ્રમનું
પરીણામ છે.

ટોમ એડિસને ક્યારેય કામ કરવાનું બંધ ન કર્યું. ૧૯૩૧માં, એક
ટૂંકી માંદગી પછી તેમનું અવસાન થયું. પોતાના જીવન કાળમાં
એડિસને ૧૦૯૩ પેટન્ટો પોતાના નામે નોંધાવી. જે કોઈ એક
વ્યક્તિએ અત્યાર સુધી નોંધાવેલ સૌથી મોટી સંખ્યા છે.

સમાપ્ત